

Nr 47.

Ankom till riksdagens kansli den 10 maj 1917 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i vissa delar av sjölagen.

Närvarande: herrar Petersson i Lidingö villastad, Stårner, Rogberg*, Alexander-son, greve Spens, Valerius Olsson*, Permansson*, Klefbeck*, Fant, Persson i Norrköping*, Holmdahl*, Zelahn, Lindley i Söderhamn, Rehn och Lindqvist i Kosta.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Genom en den 13 mars 1917 dagtecknad proposition, nr 110, vilken blivit hänvisad till lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda utdrag av i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

Lag om ändring i vissa delar av sjölagen.

Härigenom förordnas, att 32, 70, 77, 90, 98, 108 och 285 §§ sjölagen skola erhålla följande ändrade lydelse:

32 §.

Befälhavaren åligger att tillse: att vaktmanskap finnes å däck; att, när fartyget icke ligger förtöjt i hamn eller eljest å säker ankarplats, sjö-
Bihang till riksdagens protokoll 1917. 9 saml. 36 häft. (Nr 47.) 1

vakt hålles; att behörig utkik hålles; att icke såsom utkiksman eller såsom rorsman nyttjas annan än den, som enligt läkares intyg, ej över fyra år gammalt, äger normalt färgsinne samt tillräcklig syn- och hörsel förmåga; att behörigt vaktbefäl ständigt för kommandot ombord; att nödiga Ortsbestämningar och deviationsbestämningar företagas; samt att lodning verkställes, då sådan av förhållandena påkallas, särskilt i tjocka.

Närmare föreskrifter rörande läkarintyg, varom ovan sägs, meddelas av Konungen.

70 §.

Å fartyg, som avgår från Sverige till ort bortom 61 grader nordlig latitud (Bergen), 11 grader västlig longitud (Irlands västkust) och 48 grader nordlig latitud (Brest), må icke såsom sjöman anställas den som är behäftad med sjukdom, lyte eller skada, som gör honom oduglig att sköta den tjänst, anställningen avser, eller med könssjukdom i smittosamt stadium eller med annan sjukdom, som medför fara för ombord anställda personer; och skall förty, innan någon anställes såsom sjöman å dylikt fartyg, läkares intyg, att han av denne besiktigats, företes för befälhavaren. Sådant intyg skall vara utfärdat under loppet av de sista sex månaderna före anställningens början. Närmare föreskrifter rörande intyget meddelas av Konungen.

Minderårig under fjorton år må ej i skeppstjänst användas, ej heller må i eldertjänst användas minderårig, som icke uppnått sexton års ålder.

När sjöman förhyres, bör, om han är inskriven vid sjömanshus, den vid inskrivningen honom tilldelade sjöfartsbok överlämnas till befälhavaren, vilken äger förvara densamma, till dess sjömannen lämnar tjänsten.

77 §.

Envar av besättningen skall uppföra sig skickligt, nyktert och fridsamt, noggrant iakttaga allt, som för bevarande av ordning och skick ombord föreskrives, med aktning bemöta förmän och med uppmärksamhet mottaga deras befallningar samt genom tydliga och lämpliga svar utmärka, att dessa uppfattats; vare ock skyldig att, när befälhavaren så påfordrar, underkasta sig läkarbesiktning, dock utan kostnad för den undersökte.

90 §.

Finnes sjöman vara sjuk eller skadad, skall befälhavaren bereda honom nödig vård ombord eller i land; är han till följd av sjukdomen eller skadan

för längre tid satt ur stånd att fullgöra sin tjänst, äge befälhavaren entlediga honom därur. Finnes anledning till antagande, att sjukdomen är könssjukdom i smittosamt stadium eller på annan grund medför fara för ombord anställda personer, skall befälhavaren så fort ske kan låta den sjuke undergå läkarbesiktning. Bekräftas därvid antagandet, skall befälhavaren entlediga den sjuke ur tjänsten, där honom ej beredes till farans undanröjande erforderlig vård. Kvarlämnas sjuk eller skadad sjöman å utländsk ort, skall befälhavaren överlämna honom till svensk konsul eller, om sådan tjänsteman där icke finnes, annorledes sörja för att han erhåller lämplig vård.

Avskedas sjöman till följd av skada eller sjukdom, som han genom eget grovt vållande ådragit sig, eller därför att han funnits behäftad med könssjukdom i smittosamt stadium, njute han ej hyra för längre tid, än han förrättat tjänsten, och kostnaden för hans skötsel och vård må avkortas på hans innestående hyra. Entledigas han icke, njute han ej hyra för den tid, han är ur stånd att förrätta tjänsten, och ersätte kostnaden för skötsel och vård.

Sjöman, som eljest, medan han är i tjänst, finnes vara sjuk eller skadad, njute full hyra ävensom sjukvård på redarens bekostnad så länge han är kvar i tjänsten; varder han entledigad, erhålle han hyra till dess han avmönstras eller, om avmönstring icke äger rum, till den dag, då fartyget går vidare, ävensom sjukvård på redarens bekostnad under fyra veckor, räknade från den dag, då hans rätt till hyra upphörde.

Har befälhavare å ort, där svensk konsul ej finnes, nödgats för svensk sjömans sjukvård göra utgift, som, enligt vad ovan är sagt, icke ålegat redaren, eller förskjuta mer än denne ålegat; äge redaren därför undfå ersättning av allmänna medel.

98 §.

Upphör, av anledning som i 91 § sägs, svensk sjömans tjänstgöring å utländsk ort, eller varder svensk sjöman för sjukdom eller skada, därför han enligt 90 § äger erhålla vård på redarens bekostnad, å sådan ort kvarlämnad, äge sjömannen rätt att bliva fortskaffad till närmaste svenska hamn eller, om han hellre vill, till den ort inom riket, där han är bosatt. Har fartyget förolyckats eller tagits av sjörövare eller efter timad skada förklarats icke vara iståndsättligt, eller har fartyget efter uppbringning förklarats för god pris och var icke, när fartyget sist lämnade hamn, krigets utbrott där känt eller eljest befälhavaren kunnigt, skall kostnaden för hemresan bestridas av allmänna medel.

Kan åt sjöman, som av anledning nu är sagd skall hemsändas, beredas tjänst å svenskt, norskt eller danskt fartyg, vilket är bestämt till

ort i Sverige eller till hamn, varifrån han bekvämligen kan befordras till hemlandet; vare sjömannen pliktig att antaga tjänsten, så framt han anställles i samma egenskap som den, vari han förut var förhyrd, och på lika förmånliga villkor.

108 §.

De å fartyget anställda personer, vilka ej höra till den egentliga besättningen, vare skyldiga att hörsamma befälhavarens föreskrifter med avseende på ordning och skick ombord ävensom att förrätta det arbete, befälhavaren för fartygets säkerhet finner nödigt att ålägga dem.

Om anställning av sådana personer i fall, som i 70 § första stycket sägs, skall tillämpas vad där är beträffande sjöman föreskrivet; och skola bestämmelserna i 81, 101 och 102 §§, så ock stadgandet i 77 § om läkarbesiktning lända till efter rättelse jämväl med avseende å dem.

Finnes person, som i första stycket avses, vara till följd av sjukdom eller skada för längre tid satt ur stånd att fullgöra sin tjänst, äge befälhavaren skilja honom därifrån. Finnes anledning till antagande, att sjukdomen är könssjukdom i smittosamt stadium eller på annan grund medför fara för ombord anställda personer, skall befälhavaren så fort ske kan låta den sjuke undergå läkarbesiktning. Bekräftas därvid antagandet, skall befälhavaren skilja den sjuke från tjänsten, där honom ej beredes till farans undanröjande erforderlig vård. Kvarlämnas den, som sålunda skilts från tjänsten, å utländsk ort, skall befälhavaren överlämna honom till svensk konsul eller, om sådan tjänsteman där icke finnes, annorledes sörja för att han erhåller lämplig vård.

Äro personer, som ovan avses, antagna av redaren eller befälhavaren, skola samma rättigheter tillkomma dem som besättningen; dock skola bestämmelserna i 96 § beträffande övertidsersättning icke å sådana personer äga tillämpning.

Har befälhavare å ort, där svensk konsul ej finnes, nödgats för svensk persons sjukvård jämlikt denna paragraf göra utgift, som icke ålegat redaren, eller förskjuta mer än denne ålegat; äge redaren därför undfå ersättning av allmänna medel.

285 §.

Befälhavare, som i strid mot vad i 70 § första stycket föreskrives anställer sjöman eller i strid mot vad i 108 § andra stycket är stadgat anställer eller låter annan anställa person, som där avses; så ock befälhavare, som mot stadgandet i 70 § andra stycket använder minderårig för skeppstjänst eller försummar att iakttaga vad i 90 § första stycket eller

108 § tredje stycket föreskrives till undanröjande av fara för ombord anställda personer, straffes med böter, ej under tio kronor. Har användandet av minderårig skett med den minderåriges faders eller målsmans vetskap och vilja, vare jämväl fadern eller målsmannen förfallen till böter, högst tjugu kronor.

Anställer befälhavare sjöman för tid, under vilken denne veterligen är förbunden att tjäna å annat fartyg, straffes med böter, högst tvåhundra kronor.

Lika med befälhavaren straffes redare, där förseelse, varom ovan sagts, skett med hans vetskap.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1918.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för ifrågavarande förslag, får utskottet hänvisa till propositionen.

Utskottet har vid granskning av förslaget icke funnit skäl till anmärkning mot detsamma och får alltså hemställa,

att ifrågavarande proposition måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 7 maj 1917.

På lagutskottets vägnar:

ALBERT PETERSSON.
